

BERICHTEN EN VARIA.

IN MEMORIAM

PROFESSOR CARL CHRISTENSEN

TANDARTS. KOPENHAGEN.

GEBOREN 24 APRIL 1857. OVERLEDEN 30 NOV. 1921

Wederom heeft de Tandheelkunde een harer groote mannen verloren! Professor Christensen, de stoere en bekwame leider der tandheekundigen in Denemarken, is plotseling, zoo meldde ons een draadloos bericht uit Kopenhagen, eenige dagen geleden daar ter stede overleden.

In Professor Christensen verliezen niet alleen de Deensche collegae een man, die met bijzondere tact en bekwaamheid op alle mogelijke wijze en tegenover allen, hunne belangen, zowel wetenschappelijke als sociale, heeft waargenomen en verdedigd, doch de groote beteekenis en invloed van hem, die op velerlei gebied een stuwende kracht is geweest en naar wiens oordeel men gaarne luisterde, was gekend ver buiten de grenzen van zijn land en zijn dood beteekent een groot verlies voor allen, die belang stellen en gesteld hebben in de ontwikkeling en verheffing van de tandheelkunde als wetenschap en als beroep.

Voor dengene, die in persoonlijk contact met Professor Christensen is geweest en hem gekend heeft als vriend, —

en juist door zijn groote beminnelijkheid en scherpen geest, gepaard aan een zekere bonhomie, was het aantal zijner vrienden groot, — komt deze mededeeling zoo geheel onverwacht. Geen teekenen van zwakte of ouderdom hadden zich geopenbaard en ofschoon Professor Christensen juist korten tijd geleden zich had teruggetrokken uit zijn praktijk, welke hij gedurende 45 jaren had uitgeoefend en nu de behandeling zijner patiënten aan jongere krachten had toevertrouwd, was zijne liefde en belangstelling voor zijn vak nog onverzwakt. Nog korten tijd geleden, even voor de laatste vergadering der „Fédération Dentaire Internationale”, in welke vereeniging hij als afgevaardigde van Denemarken eene belangrijke positie innam, schreef hij mij, dat alhoewel hij tot zijn groot leedwezen bij deze vergadering niet aanwezig kon zijn en meende, beter te doen de functies welke hij daar bekleedde aan anderen over te laten, hij nog altijd gaarne bereid was, om evenals vroeger, zijn volle medewerking, ook in de toekomst te geven en dat de F. D. I. ten allen tijde op zijn steun kon rekenen. Ja, zijn arbeidskracht en ondernemingsgeest waren bewonderenswaardig. Ieder van ons weet hoe vermoeiend een groote tandheelkundige praktijk is, en niettegenstaande Professor Christensen al sedert jaren een der grootste praktijken van Kopenhagen had, vond hij toch nog altijd, tot het laatste toe, tijd om zich met ijver te wijden aan en werkzaam te zijn voor alle onderscheidene vereenigingen en commissies waarin hij zitting had en die altijd gaarne hunne leidende functies aan hem toevertrouwden, en het is dan ook wel dáár en voornamelijk als Organisator, dat Professor Christensen zijn grootste beteekenis heeft gehad; ofschoon ook zeer belangrijke wetenschappelijke artikelen van zijn hand, b.v. zijne grondleggende studies over het articulatieprobleem jaren geleden zijnen naam een internationale bekendheid hebben gegeven.

Een zijner grootste verdiensten is echter wel zijn werk voor de Schooltandverzorging en de daarmede gepaard gaande oprichting van: „Dansk Forening for Børnetandpleje”, een

vereeniging wier doel is het bevorderen van de tandverzorging der kinderen en door wier toedoen er op het oogenblik meer dan 40 schooltandklinieken in Denemarken opgericht zijn.

Zijn groote invloed, ook buiten tandheelkundige kringen heeft hij met groote bekwaamheid weten te benutten, o. a. door zijne werkzaamheden als lid van Staatscommissies, ingesteld tot reorganisatie van het tandheelkundig onderwijs in Denemarken, als Adviseur van de Medicinal Commissie, als Afgevaardigde in de Nationale Gezondheidsraad, evenals hij, sedert de oprichting der Deensche „Tandcaries-Commissie”, hiervan de Voorzitter was.

Dat zijn onvermoeid werken op hoogen prijs gesteld werd, getuige o. a. de lange reeks van Deensche en Buitenlandsche Vereenigingen, die hem tot Eerlid of Correspondeerend lid hadden gemaakt, en ook het feit, dat hem, en dit als de eerste Tandarts in Denemarken aan wie deze eer te beurt viel, destijds door de Regeering den titel van Professor honoris causa werd toegekend.

Plotseling, en wel ook door hem onverwacht, is er in zijn 64ste levensjaar, aan dit onvermoeibare en arbeidzame leven een einde gekomen; slechts een paar uren voor zijn verscheiden telefoneerde hij nog een zijner vrienden en zeide o. m.:

„Ik voel mij nu zoo vrij en gelukkig en wensch niets meer te bereiken en heb niets meer te verwachten. Dat geeft mij de rust, waarnaar ik verlang.” Spoedig na deze woorden, veel te spoedig voor ons, zijne vrienden, die zijn heengaan als een groot, zeer groot verlies voelen en betreuren, is hem de eeuwige rust geschonken.

Amsterdam, 8 December 1921.

LIND.

Onlangs is door Dr. A. Smith Woodward te Londen in een vergadering van de Zoölogical Society een schedel gedemonstreerd van een primitieven mensch, afkomstig uit een hol in Noord-Rhodesië.

De onderkaak ontbreekt, jammer genoeg, doch de tanden van den bovenkaak bleken in sterke mate aangetast door Caries.

Dit is zeer merkwaardig omdat totnutoe bij geen van de tanden van andere gevonden overblijfselen van fossiele menschoorten Caries voorkwam.

Mollenkruizen.

Menigeen zal misschien, na lezing van bovenstaand opschrift geneigd zijn te denken aan de beschrijving van het een of ander muzikaal curiosum; wat echter, dit ter geruststelling, niet onze bedoeling is, het zou trouwens ook niet te pas komen, om in een medisch blad — dat zich zelf respecteert — iets over muziek te schrijven, hoewel af en toe in sommige artikels wel eens wat meer klank gewenschd zou zijn. Wat wij echter wilden mededeelen, betreft het volgende.

Een dezer dagen werd ons, in volle ernst, door een moeder de vraag gesteld, of het soms noodig was, bij een kind van ongeveer 8 maanden, en dat wat lastig was bij het doorbreken der tandjes, om een „mollekruisje” op zijn borstje te hangen. Aangezien we gaarne van deze uitdrukking het naadje van de kous wilden weten, vroegen we nadere inlichtingen. Na haar ietwat pijnlijke verbazing te hebben uitgesproken, dat we dit middel geen eens kenden, deelde zij ons mede, dat het, vooral bij Katholieke gezinnen, een zeer geliefkoosd middel is. Men neemt dan een levende mol, snijdt dit beestje de beide voorpooten af, en naait deze pooten over elkaar gekruist, op een lapje, dat dan op de borst wordt gedragen, door middel van een touwtje, om den hals bevestigd. Een buurvrouw, in het gelukkig bezit van 14 florissante spruiten, had bij elk van die 14 kinderen een levenden mol er aan gewaagd, en met groot succes.

Geen enkel der 14 kinderen had eenige last gehad bij het doorkomen der tanden of kiezen. *Probatum est!*

Wij hebben de moeder gezegd, dat wij het middel nog niet kenden, en wij ons ook niet konden voorstellen, dat dit min of meer onsmakelijke middel veel heil te weeg zou brengen, maar dat de moeder, indien het haarzelf gelukkig maken kon en een bevrediging kon geven aan haar verantwoordelijkheidsgevoel, zich door onze onkunde niet moest laten weerhouden om ook eens op de mollevangst te gaan.

Aangezien wij nog nimmer bovenstaande volksgeneesmethode ontmoet hebben, leek het ons niet ondiensdig om hieraan eenige meerdere bekendheid te geven. Wanneer wij de ratio er van voor zoover in ons vermogen is, gaan ontleden, dan vinden we hierin een combinatie van drie greppen terug, die ons bekend voorkomen.

a. de bij het volk veronderstelde geneeskrachtige werking van versch bloed in dit geval van een mol, in andere gevallen van een duif enz.

b. het in Kruisvorm ophangen der pootjes. De beteekenis van het kruis blijkt ook wel uit de bijvoeging der moeder, dat in veel Katholieke huisgezinnen dit toegepast werd.

c. het ophangen der pootjes op de borst.

Algemeen zijn de leeken overtuigd van den samenhang tusschen het gebid eenerzijds en het borstje anderzijds.

Zoo wordt de ongetwijfeld bestaande vatbaarheid van de zuigelingen voor bronchitis ten tijde van het doorbreken van de tanden en kiezen, min of meer typisch aangeduid met de *uitdrukking* „De tanden zijn vast op het borstje geslagen”.

(*Vox Medicorum*).

Bevorderd tot Tandarts: Mej. M. van 't Sant en de Heeren: A. J. Hendriks, C. M. van Hoeve en J. E. Buens Bibat.

Gevestigd: Mej. A. Storm van 's Gravesande, tandarts, D.D.S., Roemer Visscherstraat 17, Amsterdam; C. M. van Hoeve, tandarts, Bergstraat 26, Wageningen.

Benoemd tot assistent aan de Tandheelk. Polikliniek: L. E. Bicknese, tandarts.

Rectificatie: In het vorig nummer is een stoorende fout geslopen in het artikel: „Een Hollandsch standpunt en het werk van Gysi”, door A. Stehouwer. Onder de afbeeldingen daarin leze men voor fig. 1 en 2 fig. 3 en 4 en omgekeerd.
